Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Каразінська школа соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій
Олена МУРАДЯН
«26» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

спеціальність _____231 – Соціальна робота_____
освітня програма ____«Соціальна робота»____
навчально-науковий інститут соціології та медіакомунікацій____

2026/2027 навчальний рік

Програму затверджено вченою радою навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій

«26» серпня 2026 року, протокол № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Євдокимова Ірина Анатоліївна, кандидат соціологічних наук, доцент, завідувач кафедри «Каразінська школа соціальної роботи»

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри «Каразінська школа соціальної роботи»

Протокол від «26» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри «Каразінська школа соціальної роботи»

Ірина ЄВДОКИМОВА
(підпис) (прізвище, ім’я)

Програму схвалено науково-методичною комісією навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій

Протокол від «26» серпня 2026 року № 1

Голова науково-методичної комісії навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій

Юлія СОРОКА
(підпис) (прізвище, ім’я)

ВСТУП

Програму переддипломної практики розроблено відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальна робота» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота», Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та інших нормативних документів Університету.

Практика є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців із вищою освітою. Практична підготовка здобувачів вищої освіти передбачає безперервність та послідовність її проведення для набуття необхідного обсягу практичних знань, умінь і навичок відповідно до стандарту вищої освіти, освітньо-професійної програми та програмних результатів навчання. Переддипломна практика є завершальним етапом практичної підготовки та передбачає виконання професійних і дослідницьких завдань у реальних умовах діяльності підприємств, установ, організацій, закладів або структурних підрозділів Університету, діяльність яких відповідає змісту освітньої програми та тематиці кваліфікаційної роботи.

1. Опис переддипломної практики

1.1. Мета переддипломної практики

Метою переддипломної практики є завершення формування професійних компетентностей здобувачів вищої освіти, підготовка їх до самостійної професійної діяльності у сфері соціальної роботи, а також збирання, систематизація, опрацювання й аналіз практичного та емпіричного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи.

Під час проходження переддипломної практики здобувачі поглиблюють і закріплюють теоретичні знання та практичні навички, набуті в процесі навчання, виконують професійні й дослідницькі завдання відповідно до тематики кваліфікаційної роботи та, за можливості, апробують окремі результати дослідження.

1.2. Основні завдання переддипломної практики

Переддипломна практика передбачає виконання таких завдань:

- сформувати та продемонструвати інтегральну, загальні та фахові компетентності, передбачені освітньою програмою;
- забезпечити виконання здобувачами професійних і дослідницьких завдань у реальних умовах діяльності бази практики;
- поглибити навички застосування теоретичних знань для розв'язання практичних проблем у сфері соціальної роботи;
- зібрати, систематизувати та проаналізувати фактичні дані, документацію, емпіричні та інші матеріали, необхідні для підготовки кваліфікаційної роботи;
- апробувати, за можливості та відповідно до теми кваліфікаційної роботи, окремі положення, результати або практичні рекомендації;
- удосконалити навички аналізу, інтерпретації та презентації результатів професійної та дослідницької діяльності;
- узагальнити результати практики та оформити звітні матеріали відповідно до встановлених вимог.

1.3. Характеристика переддипломної практики

Кількість кредитів – 6. Загальна кількість годин – 180. Семестр – 8. Вид контролю – залік.

1.4. Заплановані результати практики

Відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальна робота» (2022–2026 рр.) переддипломна практика спрямована на формування таких компетентностей:

ЗК 5	Здатність планувати та управляти часом
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
ЗК 10	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ЗК 12	Здатність приймати обґрунтовані рішення
ЗК 15	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
ФК 9	Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів
ФК 10	Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення

Переддипломна практика спрямована на досягнення програмних результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Соціальна робота», насамперед пов'язаних із пошуком, аналізом і синтезом інформації; інтеграцією теоретичних знань і практичного досвіду; розв'язанням професійних завдань; прийняттям обґрунтованих рішень; використанням дослідницьких навичок та оцінюванням результатів професійної діяльності.

ПРН 1	Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами
ПРН 3	Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід
ПРН 5	Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки
ПРН 6	Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях
ПРН 9	Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги

На етапах практики здобувачі мають досягти таких результатів: уміти планувати власну професійну та дослідницьку діяльність; застосовувати теоретичні знання для виконання професійних завдань; збирати, систематизувати, аналізувати й інтерпретувати практичні та емпіричні матеріали; дотримуватися професійної етики, академічної доброчесності та вимог конфіденційності; обґрунтовувати висновки і практичні рекомендації та презентувати результати виконаної роботи.

2. Зміст та організація проведення переддипломної практики

Переддипломна практика проводиться для здобувачів четвертого року навчання, триває чотири тижні та передбачає виконання професійних і дослідницьких завдань, пов'язаних із тематикою кваліфікаційної роботи.

Зміст практики визначається індивідуальним завданням здобувача, календарним планом проходження практики, тематикою кваліфікаційної роботи та можливостями бази практики.

Переддипломна практика включає такі етапи:

1. Організаційно-підготовчий етап. Участь в установчій конференції; ознайомлення з програмою практики, її метою, завданнями, змістом, формами звітності та критеріями оцінювання; проходження інструктажу з охорони праці, безпеки життєдіяльності, професійної та академічної етики.

2. Планувальний етап. Узгодження індивідуального завдання, календарного плану та переліку професійних і дослідницьких завдань із керівником практики.

3. Практично-дослідницький етап. Виконання професійних завдань на базі практики; збирання, систематизація, опрацювання та аналіз матеріалів; проведення, за потреби, емпіричного дослідження, аналізу документів, спостережень, інтерв'ю або інших видів роботи відповідно до теми кваліфікаційної роботи.
4. Аналітико-звітний етап. Аналіз отриманих результатів, формулювання висновків і практичних рекомендацій, оформлення щоденника практики, звіту, матеріалів індивідуального завдання та матеріалів апробації.
5. Підсумковий етап. Подання повного пакета звітної документації та захист результатів практики на підсумковій конференції.

Зміст практики за етапами, орієнтовні терміни та форми контролю:

Етап практики	Види робіт і завдання	Орієнтовні терміни	Форми контролю
Організаційно-підготовчий	Установча конференція; ознайомлення з програмою, вимогами до звітності та оцінювання; інструктаж з охорони праці, безпеки життєдіяльності, професійної та академічної етики.	Початок 1-го тижня	Участь в установчій конференції; підтвердження проходження інструктажу
Планувальний	Узгодження індивідуального завдання, календарного плану та переліку професійних і дослідницьких завдань.	1-й тиждень	Перевірка й погодження індивідуального завдання та календарного плану
Практично-дослідницький	Виконання професійних завдань на базі практики; збирання, систематизація, опрацювання та аналіз матеріалів відповідно до теми кваліфікаційної роботи.	1–3-й тижні	Поточні консультації; записи у щоденнику; перевірка виконання завдань
Аналітико-звітний	Аналіз отриманих результатів; формулювання висновків і рекомендацій; оформлення щоденника, звіту та результатів індивідуального завдання.	3–4-й тижні	Перевірка щоденника, звіту та матеріалів індивідуального завдання
Підсумковий	Подання повного пакета звітної документації; підготовка презентації; захист результатів практики.	Після завершення практики у строки, визначені кафедрою	Захист практики; підсумкове оцінювання

3. Вимоги до баз переддипломної практики

Базами переддипломної практики можуть бути підприємства, установи, організації, заклади, соціальні служби, центри соціальних служб, органи місцевого самоврядування, громадські та благодійні організації, інші суб'єкти соціальної роботи, а також структурні

підрозділи Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, діяльність яких відповідає меті, завданням, програмним результатам навчання та змісту практики.
База практики повинна забезпечувати:

- можливість виконання професійних і дослідницьких завдань;
- доступ до інформаційно-аналітичних ресурсів, необхідних для виконання програми практики;
- можливість ознайомлення з організацією професійної діяльності у сфері соціальної роботи;
- безпечні умови проходження практики;
- професійне керівництво практикою;
- дотримання норм конфіденційності, професійної етики та захисту персональних даних.

Відповідність бази практики меті, завданням, програмним результатам навчання та вимогам переддипломної практики визначається кафедрою «Каразінська школа соціальної роботи». Рішення про підтвердження відповідності бази практики ухвалюється на засіданні кафедри.
Із зовнішніми базами практики Університет укладає договір відповідно до чинного Положення про проведення практики.
У разі проходження переддипломної практики на кафедрі «Каразінська школа соціальної роботи», яка забезпечує реалізацію освітньої програми, керівником практики від бази практики призначається завідувач кафедри з метою забезпечення об'єктивності оцінювання та розмежування функцій контролю.
Здобувач має право самостійно обрати та запропонувати місце проходження практики за погодженням із керівником практики від кафедри, за умови відповідності запропонованої бази меті, завданням, програмним результатам навчання та вимогам переддипломної практики.
Переддипломна практика може проходити за місцем роботи здобувача за умови, що місце роботи відповідає змісту освітньої програми, забезпечує можливість виконання програми практики, а завдання, які виконуються в межах практики, не дублюють у повному обсязі його звичайні посадові обов'язки.
До початку практики здобувач повинен повідомити керівника практики про обставини, що можуть вплинути на об'єктивність оцінювання, зокрема про можливий конфлікт інтересів.

4. Індивідуальні завдання з практики

Зміст індивідуального завдання визначається тематикою кваліфікаційної роботи, завданнями практики, специфікою бази практики та узгоджується з керівником практики.
Індивідуальне завдання може передбачати:

- аналіз діяльності бази практики;
- збирання та аналіз емпіричних даних;
- аналіз документів і статистичних матеріалів;
- проведення інтерв'ю, опитувань, спостережень або інших видів дослідницької роботи;
- аналіз соціальної проблеми;
- розроблення практичних рекомендацій;
- апробацію окремих результатів кваліфікаційної роботи.

5. Вимоги до звіту про практику, академічної доброчесності та використання технологій штучного інтелекту

Після завершення практики здобувач подає:

1) щоденник переддипломної практики;
2) звіт про виконання програми практики;
3) характеристику або відгук керівника практики від бази;
4) результати виконання індивідуального завдання;
5) матеріали апробації результатів кваліфікаційної роботи (за наявності та відповідно до індивідуального завдання);
6) презентацію для захисту практики.

Щоденник переддипломної практики оформлюється за формою, наведеною в Додатку 6 до Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Звіт має містити стислий опис бази практики, виконаних професійних і дослідницьких завдань, отриманих результатів, висновків та пропозицій щодо вдосконалення організації практики.

Повний пакет звітної документації подається на кафедру у визначений кафедрою строк, як правило, протягом 5–7 робочих днів після завершення практики.

Під час виконання завдань і підготовки звітних матеріалів здобувач зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності, не допускати академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації результатів.

Технології штучного інтелекту можуть використовуватися як допоміжний інструмент для пошуку та систематизації інформації, мовного і стилістичного редагування, структурування матеріалу, підготовки таблиць, схем і візуалізацій та технічної підтримки аналізу даних. Використання ШІ не може підміняти самостійну професійну та дослідницьку діяльність здобувача.

Забороняється генерувати або вигадувати за допомогою ШІ емпіричні дані, інтерв'ю, спостереження, документи чи результати практики; подавати згенеровані ШІ висновки як результати власної професійної діяльності без критичної перевірки; передавати у відкриті системи ШІ персональні, конфіденційні або службові дані клієнтів, працівників чи баз практики.

У разі суттєвого використання технологій ШІ здобувач зазначає назву сервісу або моделі, дату використання та характер отриманої допомоги.

6. Форма підведення підсумків переддипломної практики

Після завершення практики здобувачі подають повний пакет звітної документації та проходять підсумковий контроль відповідно до графіка освітнього процесу.

Підведення підсумків практики здійснюється у формі захисту результатів практики на підсумковій конференції.

Під час захисту здобувач презентує:

- базу та зміст проходження практики;
- виконані професійні й дослідницькі завдання;
- результати індивідуального завдання;
- матеріали, зібрані для кваліфікаційної роботи;
- основні висновки та практичні результати.

До участі у підсумковій конференції можуть запрошуватися керівники практики від баз, керівники кваліфікаційних робіт, викладачі Каразінської школи соціальної роботи та інші стейкхолдери.

7. Критерії оцінювання результатів переддипломної практики

Оцінка за проходження практики визначається з урахуванням повноти та якості виконання програми практики й індивідуального завдання; самостійності здобувача; якості зібраних і проаналізованих матеріалів; дотримання професійної та академічної етики; якості щоденника та звіту; характеристики керівника практики від бази; результатів захисту.

90–100 балів («відмінно») — програму практики виконано повністю; здобувач продемонстрував високий рівень професійної та дослідницької самостійності, обґрунтованість висновків і рекомендацій, належну якість звітної документації.

70–89 балів («добре») — програму виконано повністю, основні завдання виконано правильно, але наявні окремі недоліки в аналізі, аргументації, оформленні або презентації результатів.

50–69 балів («задовільно») — програму практики загалом виконано, але здобувач демонструє недостатню самостійність, поверховий аналіз або має істотні недоліки у звітних матеріалах.

1–49 балів («незадовільно») — програму практики не виконано або виконано частково; необхідні результати практики не досягнуті; звітна документація відсутня або не відповідає встановленим вимогам.

8. Методи контролю та схема нарахування балів

Контроль результатів практики здійснюється шляхом консультацій, перевірки виконання індивідуального завдання, аналізу щоденника та звіту, врахування характеристики керівника практики від бази та захисту результатів практики. Підсумкова оцінка за практику виставляється відповідно до цієї робочої програми практики.

Схема нарахування балів:

Виконання програми та індивідуального завдання практики	30
Щоденник практики	15
Звіт про практику	20
Характеристика керівника практики від бази	10
Результати виконання дослідницького складника індивідуального завдання та/або матеріали апробації	10
Захист практики та презентація	15
Разом	100

Повнота, своєчасність і якість виконання завдань та подання звітної документації враховуються під час оцінювання відповідних видів роботи за наведеною схемою нарахування балів.

Сумарна оцінка за практику виставляється за такою шкалою:

Сума балів	**Оцінка за чотирирівневою шкалою**	**Оцінка за дворівневою шкалою**
90–100	відмінно	зараховано
70–89	добре	зараховано
50–69	задовільно	зараховано
1–49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Методичні рекомендації до підготовки та захисту бакалаврської кваліфікаційної роботи за спеціальністю 231 Соціальна робота освітньо-професійної програми «Соціальна робота» для здобувачів освіти усіх форм навчання / О. В. Бутиліна, С. М. Вакуленко, І. М. Вітковська, І. А. Євдокимова, О. М. Плахова, С. В. Садрицька, В. В. Сичова, Ю. Г. Сорока. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023.
2. Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна (нова редакція). Затверджено рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна від 03.07.2025.
3. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Затверджено рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна від 19 червня 2026 року, протокол № 10.
4. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : наказ Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93.
5. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
6. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами).